

ETYMOLOGI

av eng. *speech act*

Talehandling kan best beskrives som «når vi sier noe, **gjør** vi noe», slik som når en prest sier *jeg erklærer dere herved for rette ektefolk å være* eller som en handling utført ved hjelp av språket, for eksempel å beskrive noe (*det snør*), stille et spørsmål (*snør det?*), be om noe eller gi en ordre (*kan du sende saltet?*, *slipp våpenet*, *ellers skyter jeg deg*) eller å gi et løfte (*Jeg lover å gi det tilbake*). Andre vanlige eksempler på talehandlinger er å hilse, å unnskyldes (seg) eller å fornærme (noen).

En **talehandling** (engelsk: *speech act*) er et sproglig utsagn som utfører en *handling* med ikke-sproglige konsekvenser. Talehandlingsteorien utvikledes av **sprogfilosoffen J. L. Austin** midt i det tyvende århundrede. Han definerte talehandlinger som former for utsagn som ikke blot refererer til virkeligheten men som skaper virkelighet, eller som handlinger som utføres blot ved at si noe. Eksempler på sådanne handlinger er å love noe, å navngive noe, å erklære noen for ægtefolk og så videre. Fælles for talehandlinger er at de ikke kan beskrives som sanne eller falske, men kun vurderes i forhold til om de formår å utføre den tilsigtede handling.